

60000

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok I (5)

Kwiecień 1923 r.

№ 4.

TREŚĆ:

43. ODEZWA NACZELNICTWA Z. H. P.	56. Przysposobienie harcerek do wojskowej służby pomocniczej.
44. ODEZWA NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ w sprawie tygodnia harcerskiego.
ROZKAZ N. Z. H. P. I. 10.	57. List okólny N. Z. H. P. I. 5 w sprawie przysposobienia harcerek do wojskowej służby pomocniczej.
45. Instrukcja w sprawie tygodnia harcerskiego.	58. List N. Z. H. P. — Dział St. Harcerstwa I. 1 w sprawie org. Działu i Zjazdu St. H.
46. Podział niedoboru.	59. List N. Z. H. P.—Dz. St. H. w sprawie rejestracji kół.
47. Załącznik do rozkazu I. 10.	60. Rozkaz G. K. M. I. 2 w sprawie organizacji hufców.
ROZKAZ G. K. Ż. I. 12.
48. LIST OKÓLNY N. Z. H. P. I. 4 w sprawie przełożenia terminu Tygodnia Harcerskiego.
ROZKAZ N. Z. H. P. I. 9.	61. Kurs nauczycielski.
49. Sprawy osobowe.	62. Obóz instruktorski G. K. Ż.
50. Zarządy Oddziałów i Komendy t. Włocławek.	63. Obozy komend Chorągwi Ż.
ROZKAZ N. Z. H. P. I. 11.
51. Kolonje.	64. Regulamin sądów harcerskich.
52. Wydawnictwa.	65. Instrukcja M. W. R. i O. P. w sprawie drużyn szkolnych.
53. Korespondencja a znaczki harcerskie.
ROZKAZ N. Z. H. P. I. 11.	66. Komunikaty i zawiadomienia.
54. Skład władz naczelnych Z. H. P.	
55. Zasady współpracy Z. H. P. z M. S. Wojsk.	

43.

Odezwa Naczelnictwa Z. H. P.

Harcerki i Harcerze wszystkich zakątków Rzeczypospolitej, Synowie i Córki Ludu i inteligencji, małe biszkopty i starsi, co już lata służycie w Harcerstwie—wszystkim Wam chcemy przypomnieć tę podstawową zasadę, która zbudziła na całym świecie Skauting do życia i kształtuje go. Jeśli ją posiadacie, jesteście Harcerzami, lecz jeśli nie jest ona dla Was drogowskazem życia, jeśli nie żyjecie według niej, jesteście niemi tylko z oznak, a nie z ducha i wartość Wasza—żadna.

Zasadą, o której myślimy—to IV prawo: miłość, czynna owa więź między Wami a innymi. Winnicie czuć się jedną wielką rodziną, w zastępach rozwijać zdolność współżycia i pracy dla innych. Wszędzie: w rodzinie, w uczelni, czy przy swym codziennym warsztacie pracy—Harcerka czy Harcerz to dobrzy ludzie, każdemu niosący chętną pomoc dobrem słowem, skutecznym i dobrym czynem, trudno ich komukolwiek wyprzedzić,—gdyż dla nich jest to zadanie najważniejsze.

Harcerki i Harcerze—bądźcie armią dobrych ludzi, umiejących skutecznie zwalczać zło, czuwajcie, aby sobkostwo, ciasny egoizm, nie zmroził Wam duszy, uczcie się pomagać bliźnim, wyętajcie wzrok i słuch, by spostrzec smutek i niedolę, by spełnić przyjacielską usługę.

Pamiętajcie, kto nie spełnia codziennie choćby jednego dobrego uczynku—stracił dzień życia swego. Zastęp, drużyna, która nie pracuje w myśl zasady braterstwa i nic nie zdziała w tym kierunku, jest małpiarstwem tylko, chociażby posiadała mnóstwo sprawności, piękne mundury, dobrze wyćwiczoną młodzież.

Prosimy Was, jako Wasi Druhowie i rozkazujemy jako Naczelnictwo, żeby wszyscy zastępowi i drużynowi zwrócili uwagę na podstawę i najwyższe zadanie Harcerstwa—miłość czynną bliźniego i spełnianie przyjacielskiej usługi—oraz, by stosowną pracą w tym kierunku wzmocniono w zastępach.

C z u w a j !

Odezwę tę przeczytać przed frontem wszystkich drużyn Z. H. P.

(-) JANUSZ RUDNICKI
Sekretarz Generalny.

(-) Ks. JAN MAURYSBERGER
Przewodniczący Z. H. P.

44.

ODEZWA NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ.

Do wszystkich Zarządów Oddziałów, Komend, Kół Przyjaciół, Kół Starszych Harcerzy i Drużyn Harcerskich i wszystkich członków Z. H. P.

Zjazd Walny Związku Harcerstwa Polskiego zatwierdził preliminarz budżetowy Naczelnej Rady, zamykający się w sumie 302.502.800.— marek, przyczem przewidziany niedobór wynosi 175.126.475 młp.

Pokrycie tego niedoboru to sprawa pierwszorzędного znaczenia dla całości Związku.

Musimy dokładnie zrozumieć, że Harcerstwo w Polsce nie rozwinie się należycie, nie pogłębi, nie rozszerzy, jeżeli nie będzie mocnej organizacji, jeżeli nie będzie sprawnie działającej centrali, jeżeli nie będzie dostawca naszego i zagranicznego, opracowywała programy, wydawała książki i czasopisma, kształciła i wysyłała instruktorów i instruktoriki.

Zasiłków państwowych nadużywać nie możemy; budżet Polski i tak jest przeciężony wydatkami. Dotychczas zaś ogólne wydatki Związku były pokrywane prawie wyłącznie z zasiłków Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa W. R. i O. P. i Naczelnicia Państwa.

Czas już, abymy stanęli o własnych siłach. Zrozumienie tej sprawy jest na szczęście coraz większe. Dowodem tego jedynymśn uchwała III Zjazdu Walnego Z. H. P.:

„Celem pokrycia niedoboru Z. H. P. i jego Oddziałów—Zjazd Walny uchwała:

1. Całkowitą sumę niedoboru Z. H. P. rozdziela się pomiędzy poszczególne Oddziały i środowiska podległe Komendom Samodzielnym, według ilości zorganizowanej młodzieży (liczyby jak w liście ogłoszonym N. Z. H. P. L. 1 z dnia 8 stycznia 1923 roku „Wiadomości Urzędowe” N. Z. H. P. z roku 1923 pozycja 10).

2. Do sum, przypadających na poszczególne Oddziały i Komendy, dodają Zarządy Oddziałów lub Komendy sumy własnych niedoborów i tak uzyskaną liczbę rozdzielają pomiędzy środowiska, proporcjonalnie do ilości zorganizowanej młodzieży.

Poszczególne środowiska dodają do tych sum, kwoty potrzebne na potrzeby własne w szczególności na zorganizowanie obozów wakacyjnych i wysłanie instruktorów na kursy.

Uzyskana w ten sposób liczba wskazuje, jaka sumę dane środowiska harcerskie ma zebrać.

3. Akcję zbierania funduszków należy skoncentrować w Tygodniu Harcerskim, organizowanym według zasad rozkazu Naczelnictwa w sprawie Tygodnia.

Tydzień Harcerski r. 1922 mimo późnego rozpoczęcia prac organizacyjnych przyniósł już pewne wyniki, niestety do Kasy Naczelnictwa wpłynęło z Tygodnia tylko 347.000.— marek. W tym roku musimy sprawę lepiej postawić i cały niedobór m u s i m y pokryć, a nadto musimy zebrać fundusze na potrzeby Zarządów Oddziałów i na obozy. Każda drużyna, każda Komenda, każdy Zarząd Oddziału zobowiązuje się na cały miesiąc wysłać jednorożny już i przez to się opłaci, że umożliwi potem zwrócenie całej uwagi na pracę wewnętrzną, której zabezpieczy podstawy materialne.

W myśl uchwały III Zjazdu Walnego Naczelna Rada Harcerska wzywa wszystkie instytucje harcerskie i poszczególne osoby, nawet utopione, należące do Związku, aby wzięły udział w akcji „Tygodnia”, z szczególnością gorącą prośbą o współpracę zwracamy się do Kół Przyjaciół i Kół Starszych Harcerzy.

Niedobór wynosi 175.126.475 marek pol. = 23.350.197 złt. polsk. Według danych ostatniego sprawozdania rocznego harcerski i harcerszy liczyliśmy 47.100. „lasek”, więc na jedną „laskę harcerską” w p a d a o k r a g ł o tylko 0,5 złt. polsk. (0,495).

Wszyscy do pracy około budowy podstaw materialnych Z. H. P.!

Naczelnictwo wyda szczegółową instrukcję,

ulatającą przeprowadzenie akcji, redakcją wszystkich czasopism harcerskich polecamy otworzyć dział składek „na pokrycie niedoboru Z. H. P.

w roku 1923.”; w tym dziale ogłoszone będą wszystkie składowe i dary wpływające z „Tygodnia Harcerskiego”.

Za Naczelną Radę Harcerską:

(-) *Wacław Niklewicz*
Szkarnik Z. H. P.
(-) *Z. Wocalewska*,
Naczelniczka G. K. Z.
(-) *Henryk Glass*
Naczelnik G. K. M.

(-) *Ks. Jan Mauersberger*.
Przewodniczący Z. H. P.
(-) *St. Sedlaczek*
Wice-Przewodniczący Z. H. P.
(-) *Janusz Rudnicki*
Sekretarz Generalny

(-) *M. Chmielewski*

Kier. Działu St. Harc. przy N. Z. H. P.

45.

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 10 z dnia 28.IV.1923 r.

W związku z odezwą Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 26.IV.23 r. w myśl uchwał III Zjazdu Walnego—Naczelnictwo Z. H. P. ogłasza niniejszą instrukcję, wyjaśniającą cel i szczegóły organizacji tygodnia harcerskiego.

1. CEL TYGODNIA HARCERSKIEGO.

Tydzień Harcerski powinien mieć na celu wszechstronne propagande Harcerstwa w kołach społeczeństwa i młodzieży, oraz uzyskanie środków materialnych na cele ogólne Związku Harcerskiego, Komend i instytucji miejscowych.

Wynikiem konkretnym wobec tego powinno być:

- poruszenie i pozyskanie opinii publicznej i stałego poparcia społeczeństwa dla Harcerstwa,
- pozyskanie nowych członków Kół Przyjaciół i członków współdziałających Z. H. P., ewentualnie założenie Kół, gdzie dotąd nie ma,
- pozyskanie większych darowizn i ofiar w naturze na Domy Harcerskie, warsztaty, biblioteki, obozy i boiska,
- pozyskanie materiału na instruktorów w szczególności fachowców do poszczególnych działów n. p. wychowania fizycznego, rzemiosł i ogólnie sprawności,
- zebranie funduszków w takiej ilości, aby mogły pokryć niedobór ogólny Z. H. P. i potrzeby miejscowe.

UWAGA: Zwerbowanie nowych członków drużyn z pośród młodzieży nie jest celem tegorocznej akcji „Tygodnia Harcerskiego”; z powodu braku instruktorów, nie możemy na razie zbyt rozszerzać organizacji. W każdym razie trzeba się liczyć z zwiększeniem się zainteresowania młodzieży Harcerstwem, jako objawem wtórnym propagandy w społeczeństwie, i z wzmożeniem zgłaszaniem się do drużyn, czego nie należy tamować. Wobec tego należało

przygotować zorganizowanie nowych drużyn lub przewidzieć przyjmowanie nowych członków do drużyn już istniejących.

Przy dążeniu do urządzenia „Tygodnia Harcerskiego” w jednym i tym samym terminie na terenie całej Rzeczypospolitej wychodzi się z założenia „skoncementowania ataku”, jakkolwiek to pojęcia za sobą sprzężone dużych niedogodności n. p. niemożność wzajemnej pomocy Oddziałów i Komend w instruktorach, referentach, materiałach agitacyjnych, przezioczach i t. d. Uwzględniając to, oraz warunki miejscowe—Naczelnictwo nie wymaga w tym roku bezwzględного zastosowania się do jednego terminu „Tygodnia”, jakkolwiek powinniśmy starać się o zrealizowanie go „Skoncementowanego ataku” w okresie Zielonych Świątek. W tym celu Naczelnictwo zwróciło się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o pozwolenie na urządzenie Tygodnia Harcerskiego w dn. 20 do 27 maja (oba dni włączając) z tem, że wojewodowie w porozumieniu z odnoszonymi Zarządami Oddziałów mogliby wyznaczyć inny termin. (Tekst rozporządzenia M. S. Wewn. w załączeniu). W myśl uchwały Naczelnej Rady Harcerskiej ostateczny termin „Tygodnia” w roku bieżącym upływa 1 listopada.

2. WSKAZÓWKI ULATWIAJĄCE ORGANIZACJĘ TYGODNIA HARCERSKIEGO.

ed a) 1) Utworzyć w siedzibie Zarządu Oddziału Komendy „Komitet a) Okręgowy Tygodnia Harcerskiego”, a w poszczególnych miejscowościach „Komitety Miejskowe”, z oparciem się o Kola Przyjaciół. Do Komitetów zaprosić przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, samorządów, prasy, duchowieństwa, sfer pedagogicznych, sfer handlowych i przemysłowych, banków i t. d.

2) Z szerszych Komitetów wyłonić zdolne do pracy Wydziały Wykonawcze, w nich duża rola winnaby przypaść pracy Starzego Harcerstwa.

- 5) Wydział Wykonawczy przy pomocy stałych instytucji Z. H. P. (Zarządów Oddziałów, Komend, Zarządów Kół), opracuje szczegółowy program „Tygodnia” na danym terenie.
- 4) Przeprowadzić szeroką propagandę w prasie, zarówno przed samym „tygodniem”, jak szczególnie w czasie jego trwania — (artykuły poważnych, znanych społeczników osób, uświadamiające co to jest Harcerstwo, jakie są jego potrzeby, role Kół Przyjaciół i ich organizowanie i t. d.) Po ukończeniu „Tygodnia” złożyć sprawę w czasopiśmie z wyników ogólnych, a szczególnie z zebranych kwot.
- 5) Zorganizować odczyty (o ile możliwości z przegzorcami), zebrania dyskusyjne, przyczem należy kłaść duży nacisk nie tylko na treść i formę odczytów, ale i na odpowiedni dobór prelegentów ze względu na trafienie do różnych sfer społeczeństwa. Można też urządzać zebrania uliczne z króciutkimi mowami.
- 6) Przygotować i rozdáwać lub tanio sprzedawać broszurki o Harcerstwie. Z już wydanych nadają się do tego celu: Węclawskiego „O Harcerstwie”, (Poznań); Sedlaczka „Kilka myśli o zadaniach Harcerstwa”, Barchwica, „Ideologia Harcerstwa Polskiego o sterze społeczeństwa”, Czajkowskiej „O wielki cel Harcerstwa”.
- 7) Organizować bezpłatne publiczne koncerty orkiestr harcerskich, zabawy dla młodzieży i starszych z poza Harcerstwa (na wolnym powietrzu); pochody drużyn (na wolnym powietrzu); pochody drużyn — zwrócić się o pomoc do władz wojskowych), ćwiczenia, zawody, popisy z biletemi wstępu płatnemi, ale niedrogimi, przedstawienia teatralne, kinematograficzne i t. d.
- 8) Zorganizować wystawę prac harcerskich, choćby najskromniejszej rozmiarów, byle okazy były rzeczywiste dziełami własnym harcerzy i harerek; na wystawie osobny dział literatury i sprzedaż wydawnictw, oraz udziałów „Czuj Ducha” i „Harcmistrza”, (porozumieć się z Redakcją „Czuj Ducha” — Poznań, Pl. Działowy i z Redakcją „Harcmistrza” — Kraków, Jabłonowskich 19).
- 9) Calej akcji propagandy powinno towarzyszyć rozlepanie w mieście udatnych afiszów z dobrymi rysunkami, ogłoszeń o przedsięwzięciach, krótkich odcz — oraz rozdawanie listków ulotkowych.
- 10) Jeden dzień „Tygodnia Harcerskiego”, niedziela lub święto, powinien być punktem kulminacyjnym propagandy.

- ad b.11) Wszędzie gdzie się coś „dzieje” w związku z „Tygodniem” przyjmować zepisy do Kół Przyjaciół, oraz składki, sprzedawców znaczki „Przyjaciel Harcerstwa” i marki skautowe (posiada C. K. D. H.)
- 12) Zorganizować specjalne zebranie agitacyjne za występowaniem do K. P. H. lub celm utworzenia nowych K. P. H., oraz uwzględnić agitację za występowaniem do K. P. H. w odczytach, broszurkach, listkach ulotkowych, afiszach.
- ad c.15) Przygotować i w momencie poruszenia opinii publicznej „tygodniem” rozsyłać listy do odpowiednich osób i instytucji, wskazując krótko na cele Harcerstwa jego potrzeby i w jaki konkretny sposób dana osoba może nam pomóc. Do listu dołączyć druki informujące o Harcerstwie. Staraj się osoby, na których pomocy nam zależy, przygotować do naszego „ataku” przez znajomych. Jeżeli się powiedzie, nie będzie gniazda harcerskiego bez własnego boiska (dostęć można od władz miejskich lub państwowych) i bez namiastki „chochy Domu” w postaci baraku.
- ad d.14) Nowych instruktorów i instruktorki możemy pozyskać przewidywaniem przez rozglednięcie się w kołach naszych znanych i „upolowanie” odpowiednich kandydatów. Nastroj wywołany propagandą „Tygodnia” może nam to znakomicie ułatwić, jeżeli uwzględnimy te sprawy w całej propagandzie i zwróćmy uwagę na udział w naszej pracy fachowców, którzy pomogą nam zorganizować naukę gimnastyki, rzemiosł, pływania, ćwiczenia lekko-atletyczne i t. d.
- ad e.15) Przy organizowaniu zbierania ofiar na cele Z. H. P. należy szczególnie starannie zastanowić się nad wyborem sposobów pozyskiwania funduszy, aby utrzymać ciekawą akcję na poziomie prawdziwie harcerskim — oraz wziąć pod uwagę, że w myśl rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. młodzieży szkolnej nie wolno brać udziału w zbiorach ulicznych. Tem większa rola w tym zakresie przypada Starszemu Harcerstwu, Przyjaciółom, Starszyźnie.
- 16) Fundusze mogą pochodzić między inn. z następujących źródeł:
1. Bilety wstępu na pokazy, przedstawienia własne, lub zakupione w teatrach lub kinematografach, wystawy, odczyty i t. d.
 2. Podwieczorki, herbatki, czarne kawy.
 3. Sprzedaż znaczków i wydawnictw. Naczelniczym wydało znaczek „Przy-

jacieli Harcerstwa”. Druki propagandowe.

4. Większe ofiary na osobne listy i kwitarszusz (listy i kwitarszusz powinny być wydawane łącznie z upoważnieniem, wystawionem na nazwisko zbierającego, zaopatrzonem pieczęcią i podpisem przewodniczącego instytucji, organizującej „Tydzień” odpowiedzialnej przed Zarządem Oddziału lub Naczelniczymem).
- 17) Komunikowano Naczelnicztwu, że Skauści angielscy nakłaniali do składania ofiar wystawiając na placach i ulicach „zegary” z wskazaniem sumy ogólnej, którą ich gniazdo powinno zebrać. W miarę zwiększania sumy ofiar, wskazówka się przesuwała, a jeden ze zbierających wywoływał, ile już zebrano i ile do zebrania jeszcze pozostało. To bardzo dobre dawalo wyniki.

Aby zorjentować środowiska, jakie sumy należy zebrać, podajemy poniżej zesta-

wienie niedoboru Związku i liczb, wskazując jaka jego część przypada na poszczególne Oddziały i Okręgi, stosownie do ilości zorganizowanej młodzieży.

Do liczb tych ogólnego niedoboru Z. H. P. Zarządy Oddziałów i Komendy Samodzielne dodają liczby, określające niedobór własny, Komendy Hufców i Drużyn dołączają liczby sum, potrzebnych na urządzenie obozów letnich i wysłanie instruktorów na kursy. W ten sposób powstanie suma ogólna, którą musi zebrać każde środowisko harcerskie.

Nie zrażając się wysokością tych liczb; więcej dostaje, kto wiele żąda.

O terminie i programie akcji należy poinformować Naczelnicztwo Z. H. P. Warszawa, Ujazdowska 37 m. 12.

(—) Ks. Jan Mauersberger.

Przewodniczący Z. H. P.

(—) Janusz Rudnicki.

Sekretarz Generalny.

46.

PODZIAŁ NIEDOBORU.

Oddziały	Harcerek		Harcery		Razem	
	Zl. polsk.	Zl. polsk.	Zl. polsk.	Zl. polsk.	Harc.	Zl. polsk.
1. Kraków	930	465.—	2059	1019.50	2969	1484.50
2. Lublin	1256	628.—	1716	858.—	2972	1486.—
3. Łwów	2411	1205.50	4000	2000.—	6411	3205.50
4. Łódź	1626	813.—	1750	875.—	3376	1688.—
5. Poznań	1376	688.—	2603	1301.50	3979	1989.50
6. Warszawa	3273	1636.50	5183	2591.50	8456	4228.—
7. Włocławek	900	450.—	1200	600.—	2100	1050.—
8. Brześć	1266	633.—	1194	597.—	2460	1230.—
9. Wilno	427	213.50	1370	685.—	1797	898.50

Komendy Samodzielne Żeńskie.

1. Białystok	Harcerek	784	Zl. polsk.	392.—
2. Częstochowa	„	270	„	139.—
3. Górny Śląsk	„	1232	„	616.—
4. Kielce	„	300	„	150.—
5. Ostrowiec	„	533	„	266.50
6. Pomorzec	„	471	„	235.50
7. Radom	„	129	„	60.—
8. Sosnowiec	„	318	„	159.—
9. Wołyń	„	327	„	163.50
10. Zawiercie	„	250	„	125.—

Komendy Samodzielne Męskie.

1. Białystok	Harcery	908	Zl. polsk.	454.—
2. Częstochowa	„	120	„	60.—
3. Górny Śląsk	„	900	„	450.—
4. Kielce	„	833	„	416.50
5. Radomsko	„	302	„	151.—
6. Łuck	„	444	„	222.—
7. Płock	„	751	„	365.50
8. Sosnowiec	„	835	„	427.50
9. Toruń	„	1544	„	672.—
10. Radom	„	1512	„	756.—

ZALĄCZNIK DO ROZKAZU N. Z. H. P. L. 10.

47. MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH № BP. 5652/23. Warszawa, dnia 26 kwietnia 1923 r.

Z A Ś W I A D C Z E N I E.

Na prośbę Naczelnicztwa Związku Harcerstwa Polskiego w Warszawie przy ul. Al. Ujazdowskie № 37 z dnia 15 grudnia 1922 Minister-

stwo Spraw Wewnętrznych w myśl § 1 przepisów, ogłoszonych w Monitorze Powszechnym № 33 z dnia 11.II.1921 roku udzieliło pozwolenia dla wyżej wspomnianego związku na urządzenie kwesty w czasie od 20 do 27 maja 1923 r. włącznie

z tem, że data wyżej oznaczona może być zmieniana stosownie do uznania władz i inst. w porozumieniu z miejscowymi oddziałami harcerstwa, po miastach i wsiach na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej na cele, związane z potrzebami Naczelnego Związku oraz Oddziałów Harcerstwa Polskiego w Polsce pod warunkiem, że Zarząd Naczelnego Związku oraz Oddziały i osoby przez ten Zarząd wydelegowane dla celów kwestarskich będą ściśle przestrzegały przepisów

48.

LIST OKÓLNY N. Z. H. P. I. 4 z dn. 30 IV 23 r.

W dniu dzisiejszym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z powodu kwest organizowanych przez Towarzystwo Czerwonego Krzyża w terminie 20-go 27 maja, zmieniło termin zasadniczy Tygodnia Harcerskiego na 27-go maja do 3-go czerwca.

49.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z. H. P. L. 9 z dnia 28 IV. 1923 r.

NOMINACJE I SPRAWY OSOBOWE.

Uchwałę N. Z. H. P. z dnia 27 III. 1923 r. mianowało przewodniczącymi: Janinę Szmidtównę, Annę Szlachcińską — Chor. Warsz. z zalicz. sl. instr. od dn. 27 III. 1923 r.

Na zasadzie Ogólnego Regulaminu Wewnętrznego Rozdz. A. punkt. I, § 16 Uwaga I, Naczelnictwo Z. H. P. dnia 27 marca 1923 roku przynało dhom ks. Gerardowi Szmidtowi i dhnie Wandzie Maliszewskiej prawa członków czynnych Z. H. P.

50.

SKŁAD OSOBOWY KOMEND.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 26 kwietnia 1923 r. mianowało dhnę Bożennę Nowakowską zastępczynią komendantki Żeńskiej Chorągwi Włocławskiej.

51.

KOLONJE.

Naczelnictwo podaje do wiadomości wszystkich harcerzy, że Związek Harcerstwa Polskiego otrzymał zaproszenie do wysłania 20 harcerzy do Danji na 2—3 tygodnie, oraz 20 harcerzy do Anglii.

Drużyny, któreby chciały skorzystać z nadarzającej się sposobności zapoznania się z naszymi braćmi z zagranicy, zwrócą się do Naczelnictwa Z. H. P. po bliższe informacje.

52.

WYDAWNICTWA.

Instruktorzy Głównych Kwater, Okręgów są obowiązani przy wizytacji Komend podległych sprawdzać, czy Komendy posiadają zbiory „Roz-

okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № 446 z dnia 4.II.1921 roku, ogłoszonego w wyżej wymienionym Monitorze Polskim.

za Ministra:

(—) Borzecki.

za Dyrektora Departamentu.

okrągłą pieczęć:

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych.

Wojewodowie zostali powiadomieni o przesunięciu terminu.

(—) St. Sadlaczek
Wice-przewodniczący(—) Janusz Rudnicki.
Sekretarz Generalny

kazów, Okólników N. Z. H. P. " (obecnie „Wiadomości Urzędowe") oraz komplety czasopism „Harc mistrz", „Ognisko", „Czuj Duch", przy wizytacji są drużyn sprawdzać, czy drużyna prenumeruje i jak'e czasopisma harcerski. W razie wyników ujemnych sprawdzenia wizytator powinien zachęcić Komendę czy drużynowego do nabycia tych wydawnictw, a w razie trudności materialnych zwrócić się do odnośnego Koła Przyjaciół z prośbą o ułatwienie pokrycia tego wydatku.

53. KORESPONDENCJA A ZNACZKI
HARCERSKIE.

Wobec dużych kosztów korespondencji Naczelnictwo prosi o dołączenie do listów znaczków pocztowych na odpowiedź.

Ponieważ oprócz kosztów pocztowych, Naczelnictwo ponosi jeszcze znaczne wydatki na kancelarie, (pracownicy, materiały kancelaryjne), przypominamy dawny zwyczaj, zaniebany w ostatnich czasach: na korespondencji wszelkiego rodzaju, skierowanej do władz harcerskich, nalepiamo znaczki harcerskie. To do obrotu nie opodatkowanie się nie obciąża zbyttno wysyłających listy, a przysporzy środków Naczelnictwu. Znaczki dawniej wydane można nabyć w Centralnej Komisji Dostaw Harcerskich, w cenie od 300 do 500 mk. Naczelnictwo przygotowuje nowe wydanie znaczków, w cenie 100, 200, 500, 1000, mk., które również można nabyć w C. K. D. H.

(—) St. Sadlaczek.

Wice-przewodniczący Z. H. P.

(—) Janusz Rudnicki.

Sekretarz Generalny

54.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 11 z dnia 1.V.23 r.

W dniach 5.IV i 7.IV odbył się w Poznaniu XIV i XV Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej, oraz dnia 6 i 7.IV Walny Zjazd Związku Harcerstwa Polskiego. W szóstym numerze Wiadomości Urzędowych została ogłoszona wszystkie uchwały Zjazdów. Obecnie Naczelnictwo Z. H. P. podaje do wiadomości skład władz naczelnych Związku, oraz poszczególnych działów centrali.

1. NACZELNA RADA HARCERSKA.

Prof. D-r Stanisław Ciechanowski, Mieczysław Chmielewski, Kurator Bernard Chranowski, Stanisława Czajkowska, Henryk Glass, Gen. Józef Haller, Sędzia Tadeusz Kamiński, Ks. d-r Jan Mauersberger, Olga Malkowska, Władysława Martynowiczówna, Tadeusz Maresz, Władysław Nekrasz, Waclaw Niklewicz, Piotr Olewiński, Gen. Aleksander Osinski, por. Józef Ratajczak, Janusz Rudnicki, Helena Sakowiczówna, Stanisław Sedlaczek, D-r Tadeusz Strumillo, Ks. Fabjan Szczerbicki, kpt. Ignacy Wadolkowski, Zofia Wocalewska i por. Wincenty Wierzejewski.

2. KOMISJA REWIZYJNA.

Joanna Hersowa, Kazimierz Morawski, Wojciech Rudnicki, Mirosław Sawicki i Karol Wojzub.

3. NACZELNY HONOROWY SĄD HARCERSKI.

Przewodniczący—Michał Czajkowski, Członkowie — Marja Ukłajska, Stefan Szletyński.

4. NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA
POLSKIEGO.

Przewodniczący Z. H. P. — ks. Jan Mauersberger, Wice-przewodniczący: — General Aleksander Osinski i Stanisław Sedlaczek, Sekretarz Generalny — Janusz Rudnicki, Skarbnik — Waclaw Niklewicz, Naczelniczka Główniej Kwatery Żeńskiej — Zofia Wocalewska, Naczelniczka Główniej Kwatery Męskiej — Henryk Glass, Kierownik Działu Kół Przyjaciół — Stanisława Czajkowska, Kierownik Działu Starszego Harcerstwa — Mieczysław Chmielewski.

5. Dział Skarbowy N. Z. H. P.

a) Kierownik — Waclaw Niklewicz. Dział znajduje się w fozie organizacji.

b) Zarząd Centralnej Komisji Dostaw Harcerskich: Waclaw Niklewicz, Leonard Ostrowski, Piotr Olewiński.

6. Główna Kwatera Żeńska.

Naczelniczka — Zofia Wocalewska, Przyboczna — Helena Sakowiczówna, Kierowniczka

Wydziału Organizacyjnego — Józefa Łapińska, Kierowniczka Wydziału Programowego — Władysława Martynowiczówna, Sekretarka — Marja Szymańska.

7. Główna Kwatera Męska.

Członkowie rzeczywisci: Stanisław Sedlaczek, Robert Daszkiewicz, Henryk Glass, Olgierd Grzymalski, (na urlopie), Adolf Heidrich, Tadeusz Maresz, Ignacy Wolkowski.

Obsada personalna Wydziału Głównej Kwatery Męskiej: Naczelnik G. K. M. Henryk Glass, Zastępca Naczelnika G. K. M. — Tadeusz Maresz.

Kierownik Wydziału Ogólnego i przyboczny Naczelnika G. K. M.: Ignacy Wolkowski.

Referenci Wydziału: Bolesław Polkowski i Jerzy Remiszewski.

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Adolf Heidrich.

Referent Chorągwi Włocławskiej — Mieczysław Dybczynski.

„ Łódzkiej — Stefan Szletyński.

„ Okręgu Kieleckiego—Włodzimierz Dzieciolowski.

„ Górno-Sląskiego — Władysław Jurkowski.

„ Płockiego — Stefan Łos.

„ Toruńskiego — Zygmunt Wierzbowski.

„ Sosnowieckiego—Tadeusz Walewski.

„ Drużyn Żeglarskich — Jerzy Karpinski.

p. o. „ Starszych Chłopców — Roman Miszewski.

p. o. „ Poznański—Wiktor Wiszniewski.

Współpracownik Wydziału Organizacyjnego — Władysław Cwikiel.

Kierownik Wydziału Obózów — Tadeusz Maresz, Referent Mieczysław Dybczynski.

Kierownik Wydziału Wychowania Narodowego—Stanisław Sedlaczek.

Referent — Władysław Oledzki, współpracownicy, d-r Ignacy Kozielski i Ludomir Wagner.

p. o. Kierownika Wydziału Osobowego — Władysław Zapłaski.

8. Dział Kół Przyjaciół Harcerstwa.

Kierowniczka — Stanisława Czajkowska, Członkowie — Stefan Szletyński (dział znajduje się w fozie organizacji).

9. Dział Starszego Harcerstwa.

Kierownik—Mieczysław Chmielewski, członkowie:— Józef Jakubowski, Władysław Sierozewski.

10. Dział Zagraniczny.

Kierownik Stanisław Sedlaczek. Dział znajduje się w stadium reorganizacji.

ZASADY WSPÓŁPRACY ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO Z MINISTERSTWEM SPRAW WOJSKOWYCH.

I. ZASADY OGÓLNE.

- 1) Związek Harcerstwa Polskiego prowadzi w własnym zakresie przysposobienie wojskowe Harcerzy jako nieodłączną część normalnych prac harcerskich.
- 2) Wszystkie programy przysposobienia wojskowego na terenie Z. H. P. ustala się po porozumieniu Naczelnicztwa Z. H. P. z M. S. Wojsk. a wprowadza drogą zarządzeń Naczelnicztwa (ewent. równoległych zarządzeń M. S. Wojsk. do władz wojskowych).

II. PRZYSPOSOBIENIE WOJSKOWE MŁODZIEŻY MĘSKIEJ.

- 1) Za podstawę przysposobienia wojskowego harcerzy przyjmując się racjonalne wychowanie cielesne, prowadzone w Z. H. P. w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P.; M. S. Wojsk. i Min. Zdrowia.
- 2) Związek Harcerstwa Polskiego przeprowadza przysposobienie wojskowe:
 - a) sprawności wojskowo-przydatnych (np. strzelce, pionier, topograf, sygnalista, samarytanin, telegrafista).
 - b) ćwiczeń i wykładów w drużynach, oraz harcerskich grupach ćwiczeń wojskowych.
- 3) Harcerskie grupy ćwiczeń wojskowych tworzy Komenda Chorągwi, (Okręgu) na podstawie, określonych przez Naczelnicztwo w porozumieniu z M. S. Wojsk. Harcerze z drużyn szkolnych odbywają ćwiczenia z wychowania cielesnego, szkoły strzelca i przedmiotów ściśle wojskowych, które wędrują w program roku drugiego, wspólnie z hufcami szkolnymi. Ćwiczenia wspólnie z hufcem szkolnym nie wykluczają innych zajęć w hufcu lub drużynie harcerskiej.
- 4) Programy z prób sprawności, mające znaczenie dla przysposobienia wojskowego, będą ugodnione z wymaganiami, stawianymi przez M. S. Wojsk. prócz tego zostaną opracowane w porozumieniu z M. S. Wojsk. programy sprawności, będących warunkiem dopuszczenia do egzaminu przysposobienia wojskowego I-go stop. Naczelnicztwo zobowiązuje się do propagandy

11. Dział Propagandy i Wydawnictw.

Kierownik Działu—Lech Grabowski. (Dział znajduje się w fazie organizacji.

(—) *St. Sedlaczek.*

Wiceprzewodniczący Z. H. P.

(—) *Janusz Rudnicki.*
Sekretarz Generalny.

tych ostatnich sprawności wśród harcerzy od lat 16-tych w górę.

5) Z. H. P. organizuje między innymi walcacyjne obozy harcerskie dla młodzieży od lat 16-tych, które zamykają w ramach metod harcer. program przewidziany dla obozów stopnia I-go przysposobienia wojskowego. Kierownictwo obozu należy do Naczelnicztwa. W obozie przebywa delegat M. S. Wojsk. Obozy takie korzystają z tych samych uprawnień, co i obozy przysposobienia wojskowego, organizowane przez M. S. Wojsk.

6) Określona grupa sprawności, przejście ćwiczeń i wykładów w harcerskich grupach ćwiczeń wojskowych lub w Hufcach szkolnych, oraz uczestniczenie w wakacyjnym obozie harcerskim (p. 5) daje możliwość dopuszczenia do egzaminu przysposobienia wojskowego stopnia I. Egzamin odbywa się przed Wojsk. Kom. Egz. Przyst. Rezer. W skład Komisji wchodzi delegat Z.H.P.

7) Uwzględniając warunki zewnętrzne Państwa Polskiego, w najbliższych latach dla harcerzy, pragnących szybciej odebrać całkowity kurs przysposobienia wojskowego, M. S. Wojsk. tworzy w porozumieniu z N. Z. H. P. obozy przysposobienia wojskowego, wprowadzając tym szereg prac i ćwiczeń harcerskich, prowadzonych przez instruktorów harcerskich. Kierownictwo obozów i przeprowadzenie programu wojskowego należy do M. S. Wojsk. W obozie takim przebywa delegat Z. H. P. Programy tych kursów ustala M. S. Wojsk. w porozumieniu z N. Z. H. P.

III. INSTRUKTORZY.

1) Z. H. P. pragnie w zasadzie prowadzić przysposobienie wojskowe przez własnych instruktorów, obojętnie jednak z powodu ich małej ilości M. S. Wojsk. na prośbę N. Z. H. P. (D. O. K. na prośbę Zarządu Oddziału Z. H. P.) przydziela oficerów specjalistów do prowadzenia poszczególnych sprawności, wykładów i ćwiczeń o charakterze wojskowym.

Wszyscy harcerze ponad lat 18, pragnący uzyskać stopień jednej lub kilku sprawności, będących warunkiem dopuszczenia do egzaminu przysposobienia wojskowego stopnia I, zdają egz-

zamin przed Komisją, której przewodniczącym jest delegat wojskowy.

3) Harcerze, pragnący uzyskać stopień instruktora przysposobienia rezerw, muszą przebyć kurs prowadzony przez M. S. Wojsk. (punkt 7) i złożyć egzamin przed Wojsk. Kom. Egz. Przyst. Rezerw. Przy egzaminie może być obecny delegat Z. H. P. bez prawa głosu.

IV. KONTAKT N.Z.H.P. I M. S. WOJSK. ORAZ RÓŻNYCH ORGANÓW.

1) Kontakt między M. S. Wojsk. i N. Z. H. P. utrzymuje delegat Ministra Spraw Wojskowych, który ma do pomocy młodszego oficera (możliwy nim być ewentualnie referent Harcerstwa w Wydziale Przeposobienia Rezerw.)

2) W Naczelnicztwie zostaje powołany referent do spraw wojskowych, instruktor harcerski z ramienia Naczelnicztwa z pomocnikiem delegata Ministra Spraw Wojskowych.

3) W poszczególnych Zarządach Oddziałów Z. H. P. jeden z członków pełni funkcję referenta spraw wojskowych, utrzymując kontakt z odpowiednim oficerem w Oddziale III D. O. K. O ile Okręg Korpusny nie pokrywa się z terenem Oddziału Z. H. P., Naczelnicztwo Z. H. P. w porozumieniu z odnośnymi Zarządami Oddziałów

56.

PRZYSPOSOBIENIE HARCEREK DO WOJSKOWEJ SŁUŻBY POMOCNICZEJ.

- 1) Harcerstwo żeńskie ma za zadanie wszechstronne ujęcie wychowania kobiety—obywatelki, zdolnej zarówno do życia domowego i rodzinnego, do sumiennej i wytrwałej pracy zawodowej,— jak do wydajnej pracy dla państwa w warunkach pokoju i wojny.
- 1) Harcerstwo żeńskie przygotowuje do służby pomocniczej w razie wojny przedewszystkiem przez racjonalne wychowanie moralne i fizyczne, oraz przez cały swój program, ujęty w system prób i sprawności.
- 2) Przeposobienie harcerek do wojskowej służby pomocniczej nie stanowią specjalnego działu pracy harcerskiej, wymaga jednak uprawienia sprawności wojskowo-przydatnych, wśród sprawności szkolnych na stopień Harcerski Rzeczypospolitej znajduje się jedna z fachowych sprawności wojskowej służby pomocniczej.
- 2) Do fachowych sprawności wojskowej służby pomocniczej należą: wojskowa służba sanitarna, łączności, gospodarcza, oświatowa.
- 3) Dziewczęta powyżej lat 16 mogą zdobywać fachowe sprawności wojsk. sl. pom., oraz stopień instruktorki wojsk. sl. pom.—Przygotowanie do tych sprawności prowadzone jest przez sily wykwalifikowane w danych działach.

mianuje przy danym Dowództwie Okr. K. przedstawiciela Z. H. P., który utrzymuje stały kontakt i pośredniczy w załatwianiu spraw harcerskich przez D. O. K.

4) N. Z. H. P. dostarcza danych statystycznych według schematów ustalonych za wspólnym porozumieniem M. S. Wojsk. i N. Z. H. P.

5) Z. H. P. korzysta z wszelkich pomocy, przynależnych stowarzyszeniom upoważnionym do prowadzenia przysposobienia wojskowego.

PRAWA DELEGATÓW.

1) Prawa delegatów M. S. Wojsk. w obozach (II p. 5), delegata N. Z. H. P. w obozach (II p. 7) i delegata Ministra Spraw Wojskowych w N. Z. H. P. (IV p. 1) określone zostaną specjalną instrukcją, ustaloną wspólnie przez N.Z.H.P. i M. S. Wojsk.

(—) *Sikorski*, gen. dyw.
w. z. Ministra Spraw Wojskowych

(—) *J. Haller*

Przewodniczący Z. H. P.
(—) *Janusz Rudnicki*
Sekretarz Generalny Z. H. P.
11.XII. 1922 r.

4. Piecza nad należytem przeprowadzeniem wymienionych sprawności należy do N. Z. H. P.
5. Egzamin na instruktorkę wojskowej służby pomocniczej oraz próby fachowych sprawności wojskowej służby pomocniczej odbywają się wobec komisji fachowej, w której skład wchodzi osoba delegowana przez M. S. Wojsk. i N. Z. H. P.
6. N. Z. H. P. opracuje programy prób fachowych sprawności wojskowej służby pomocniczej w porozumieniu z M. S. Wojsk.
7. M. S. Wojsk. określi warunki egzaminu instruktorki wojskowej służby pomocniczej w porozumieniu z N. Z. H. P.
8. Normy pomocy M. S. Wojsk. dla Z. H. P. w zakresie przyspos. harcerek do wojskowej służby pomocniczej określi szczegółowe porozumienie N. Z. H. P. z M. S. Wojsk.

Powyższy tekst został ustalony na konferencji N. Z. H. P. z M. S. Wojsk. w dniu 1.II.1923 jako uzupełnienie wyżej ogłoszonych zasad współpracy Z. H. P. z M. S. Wojsk.

Za zgodność z protokołem konferencji.
(—) *Janusz Rudnicki.*
Sekretarz Generalny.

57.

LIST OKÓLNY N. Z. H. P. L. 5. z dnia 30.IV.23.

PRZYSPOSOBIENIE WOJSKOWE MŁODZIEŻY
ŻEŃSKIEJ.

1) Na podstawie porozumienia Naczelnictwa Z. H. P. z Ministerstwem Spraw Wojskowych zostały ustalone zasady przysposobienia harceerek do wojskowej służby pomocniczej na wypadek wojny. Przygotowanie harceerek do wojskowej służby pomocniczej nie tworzy, specjalnego działu pracy, lecz jest ściśle związane z programem pracy Z. H. P., oraz ujęte w ramy prób organizacyjnych i sprawności.

2) Przygotowanie kobiet do wojskowej służby pomocniczej obejmuje:

- a) ogólne przygotowanie wojskowe,
- b) przygotowanie fachowe,

A. Harceerki mogą uzyskać świadectwo ogólnego przysposobienia wojskowego przez uzupełnienie stopnia I (samarytanka) wiadomościami z zakresu: terenoznawstwa,

- obchodzenia się z bronią,
- łączności,
- organizacji armji,
- gazów trujących, (wiadomości ogólne, obrona, ratownictwo).

Wykłady i ćwiczenia z zakresu wyżej wymienionych przedmiotów w myśl opracowanych programów mogą być włączone tylko do programów pracy zastępów dziewcząt powyżej lat 16-tu. Próbę przeprowadza harcercska Komisja Egzaminacyjna, w skład której wchodzi delegatka lub delegat wojskowości.

B. W celu przeprowadzenia ogólnego przysposobienia wojskowego własnymi siłami, har-

58.

LIST N.Z.H.P.—Dz. St. H. L. 1 z dnia 28.IV.1923 r.

Do Wszystkich Kół Starszego Harcerstwa.

Druhny i Druhowie!

1. Na III Walnym Zjeździe Związku Harcerstwa Polskiego, Komisja Starszego Harcerstwa, w osobach delegatów Kół, jako dorocznego Zjazdu Starszego Harcerstwa stwierdziła, że Wydział Starszego Harcerstwa przy Naczelnictwie Z. H. P. wybrany przez Zjazd w Ostrowiu nie istnieje i przekazała funkcje jego Druhom: Mieczysławowi Chmielewskiemu, Józefowi Jakubowskiemu i Władysławowi Sieroszewskiemu.

2. Jako kierownik Działu Starszego Harcerstwa do Naczelnictwa Z. H. P. wszedł druż Mieczysław Chmielewski.

3. W myśl uchwał Komisji, Dział Starszego Harcerstwa projektuje zwołanie Zjazdu St. Harcerstwa w czasie między 1-szym a 15-m lipca r. b. celem ustalenia zasad programowych i organizacyjnych Starszego Harcerstwa.

4. W Zjeździe będą mogli wziąć udział delegatki i delegaci tych Kół, które do dnia

cerki mogą uzyskać stopień instruktorki przysposobienia wojskowego po przejściu odpowiedniego kursu, oraz złożeniu egzaminu przed wojskową Komisją Egzaminacyjną Przysposobienia Rezerw. Kursy takie zostaną zorganizowane przez G. K. Z. w porozumieniu z M. S. Wojsk.

C. Przygotowanie fachowe obejmuje sprawności z zakresu służb pomocniczych, a mianowicie: wojskowej służby sanitarnej, służby gospodarczej
„ oświatowej
„ łączności
„ kancelaryjnej.

Próby przeprowadza Harcerska Komisja Egzaminacyjna w skład której wchodzi delegatka lub delegat M. S. Wojsk. W celu umożliwienia harcerkom przygotowania się do prób z wyżej wymienionych sprawności zaleca się Komendom Chorągwi, Okręgów i Hufców Samodzielnych organizowanie, w porozumieniu z odpowiednimi czynnikami wojskowymi, Kursów z poszczególnych sprawności w myśl opracowanych programów.

3) Oczekuje się sprawozdań i wniosków Zarządów i Komend w związku z niniejszym listem okólnym.

4) Wyżej wymienione programy uzupełnień do stopnia I, oraz projekty sprawności można otrzymać w Cłownej Kwaterze Żeńskiej.

St. Sedlczek.
Wice-przewodniczący.Janusz Rudnicki.
Sekretarz Generalny.

15.V zgłaszają się na rok 1923 w Dziale Starszego Harcerstwa (patrz list L. 2). Blizsze wiadomości dotyczące Zjazdu zostaną podane później.

5. Wnioski na Zjazd i materiały nadsyłając do Działu do dnia 1 czerwca, w miarę ich nadpływania Dział będzie rozsyłał je Kolum.

6. Informacje, dotyczące St. Harcerstwa będą podawane w listach, ogłaszanych w „Wiadomościach Urzędowych”, wobec czego celowem byłoby zaprenumerowanie tego wydawnictwa przez Kola, (adres administracji „Wiadomości Urzędowych”—Warszawa, Traugutta 2, C.K.D.H.).

7. Godziny przyjęć Kierownika Działu Starszego Harcerstwa—w soboty od 16, 30 do 18-gj w lokalu Naczelnictwa Z. H. P. Al. Ujazdowska 37 m. 12.

C z u w a j !
(—) M. Chmielewski,
Kierownik Działu Starszego
HarcerstwaI r. Szulcówna.
w. z. Sekretarka.

59.

LIST N.Z.H.P.—Dz. St. H. L. 2 z dnia 28/IV 1923 r.

Do wszystkich
Kół Starszego Harcerstwa.

Druhny i Druhowie!

1. Ponieważ długa przerwa w pracach Działu St. Harcerstwa przy Naczelnictwie Z. H. P. spowodowała zerwanie łączności z Kolumi, wzywam przeto wszystkie Kola St. Harcerstwa do zgłoszenia się w Dziale na rok 1923 według załączonych Kart Zgłoszeń.

2. Kola istniejące na terenie Oddziału Z. H. P. składają wypełnione karty zgłoszeń w 2-eh egzemplarzach do Zarządu Oddziału, który jeden egzemplarz wysłał do Działu St. Harcerstwa przy Naczelnictwie Z. H. P. (patrz Ogólny Regulamin Wewnętrzny Z. H. P., Kola Starszego Harcerstwa).

3. Za szybko i dokładnie przeprowadzenie spraw zgłoszeń Kół na terenach Oddziału odpowiedzialni są osobiście referenci Starszego Harcerstwa przy Zarządzie Oddziału.

4. Kola nie objęte terenem Oddziału wysyłały karty zgłoszeń w 1 egzemplarzu wprost do Działu Starszego Harcerstwa.

5. Nadmieniam, że prawo udziału w Zjeździe St. Harcerstwa, który ma się odbyć w okresie między 1-ym a 15 lipca r. b. (patrz List L. 1) będą miały te Kola, które zgłoszą się w Dziale do 15/5.23.

C z u w a j !
Kierownik Działu St. Harcerstwa
M. Chmielewski.I r. Szulcówna.
w. z. Sekretarka.

60.

ROZKAZ G. K. M. L. 2 z dnia 5.III.1923 r.
ORGANIZACJA HUFCÓW.

W związku z koniecznością uporządkowania sprawy przysposobienia wojskowego młodzieży harcercskiej i ustalenia form kontaktu władz harcercskich z wojskowymi, poleca się Komendom Chor i Okręgów zorganizować na terenie swoich drużyn Hufce w myśl Regulaminu Wewnętrznego Z. H. P. punkt VIII.

Kontakt między oficerami instrukcyjnymi a poszczególnymi drużynami winien być utrzymany tylko za pośrednictwem Komendy Hufca, w miejscowościach gdzie nie ma Hufców K. Chor. w okres przejściowy wyznacza instruktora, który porozumiewa się z oficerem instrukcyjnym.

Jeżeli dobro pracy harcercskiej wymagało, aby kontakt między oficerami bezpośrednio zależne od Komendy Chorągwi (K. O.), pozostawało się ustalenie formy kontaktu tych drużyn z oficerem instrukcyjnym do uznania Komendy Chorągwi. Szczegółowe formy kontaktu zostaną przez

KARTA ZGŁOSZENIA

Kola Starszego Harcerstwa w

1. Nazwa i dokładny adres.
2. Zarząd (imiona i nazwiska).
3. Imienny spis członków Kola (Imię i nazwisko, wiek, zawód, czy przeszedł do Kola z druż. harceerek do Kola: członek czynny, korespondent, kandydat, stosunek do pracy w drużynach, czy czynny instruktor).
4. Data założenia Kola.
5. Regulamin Wewnętrzny (podpis).
Przewodniczący.

Sekretarz.

Kola Starszego Dnia
Harcerstwaw
Do Zarządu Oddziału Z. H. P.
w

(lub: do Działu Starszego Harcerstwa przy Naczelnictwie Z.H.P. w Warszawie).

Powołując się na list L. 2 Działu Starszego Harcerstwa przy Naczelnictwie Z. H. P. prosimy o przyjęcie Kola do Związku Harcerstwa Polskiego zgodnie z Ogólnym Regulaminem Wewnętrznym Z. H. P. IV Kola Starszego Harcerstwa.

Przy niniejszym załączamy 2 karty zgłoszeń.

Sekretarz.

Przewodniczący.

2 z dnia 5.III.1923 r.

Nacz. po opracowaniu natychmiast zakomunikowane.

W wypadkach bezpośredniego zwracania się oficera instruktora do drużynowych w okresie przejściowym, z prośbą o udzielenia pewnych informacji ewentualnie danych statystycznych należy żądane dane oficerowi instrukcyjnemu w miarę możliwości, udzielać.

Spisy Hufców zorganizowanych na terenie Chorągwi, jak również (w wyjątkowych wypadkach) drużyn samodzielnych z podaniem nazwiska komendanta Hufca, siedziby Komendy Hufca, ilości drużyn i środków winny być nadesłane do G. K. M. do dnia 1 maja r. b.

C z u w a j !
(—) Henryk Glass, podharcemistrz
Naczelnik Głównej Kwatery M.(—) Adolf Heidrich, podharcemistrz
Kierownik Działu Organizacyjnego.

ROZKAZ GŁÓWNEJ KWATERY ŻEŃSKIEJ L. 11 z dnia 24.IV.1923 r.

61. 1. KURS NAUCZYCIELSKI.

W roku bieżącym, jak lat poprzednich odbędzie się kurs harcerski dla nauczycieli w czasie od 2 do 20 lipca włącznie. Szczegóły o miejscu, kosztach i t. p. będą podane później.

62. 2. OBOZ INSTRUKTORSKI G. K. Z.

Wyższy obóz instruktorski G. K. Z. odbędzie się w czasie od 23 lipca do 7 sierpnia. Na obóz będą przyjmowane tylko przodownicy i podharcistrzynie. Konieczna obecność komendantek środowisk lub odpowiedzialnych zastępczyni.

63. 3. OBOZY ORGANIZOWANE PRZEZ KOMENDY CHORAŃWI.

A. Zgodnie z uchwałą odprawy kome-

64. ROZKAZ N. Z. H. P. L. 12 z dnia 1.V.1923 r.

Podaje się do wiadomości uchwalony dnia 6.IV.1923 przez N. R. H.

REGULAMIN SĄDÓW HARCERSKICH.

I.

Organizacja i właściwość Sądów Harcerskich.

Art. 1. Wszelkie sprawowanie władzy dyscyplinarnej w Z. H. P. nie wyłączając wykluczenia członków z organizacji, należy do Naczelnictwa i Oddziałów.

Sądy Harcerskie są powołane do rozpoznawania tylko tych spraw, które zostaną im przekazane przez władze Z. H. P. zgodnie ze statutem Z. H. P. oraz statutem Oddziałów.

Art. 2. Sądy Harcerskie przy Zarządach Oddziałów Z. H. P. organizują się na mocy art. 32 Statutu Oddziałów i rozpoznają wszystkie przekazane im sprawy, dotyczące członków danego Oddziału.

Naczelny Honorowy Sąd Harcerski przy Naczelnictwie Z. H. P. jest wybierany na mocy art. 24 Statutu Z. H. P. i rozpatruje: w pierwszej instancji — wszystkie przekazane mu sprawy, dotyczące członków Naczelnictwa i członków Naczelnej Rady i w drugiej instancji w drodze odwołania sprawę o ostatecznym usunięciu członków ze Z. H. P. z powodu czynów niehonorowych.

Art. 3. We wszystkich sprawach, rozpatrywanych w granicach powyższej kompetencji, orzeczenia i wyroki Sądów Harcerskich są ostateczne i odwołaniu nie podlegają.

Art. 4. Sądy Harcerskie mogą być powołane przez strony do rozstrzygnięcia sporów o rozszereżenie lub obrazy osobiste, wynikające na tle

dantek poszczególnej komendy nadesłą najpóźniej do dnia 1 czerwca szczegółowe projekty organizacyjnych obózów z zaznaczeniem nazwiska komendantki obozu, dokładnego adresu i sposobu komunikacji.

B. Komendy ChoraŃwi, Okręgów i Hufców Samodzielnych nadesłą do 20.V. b. r. licząc miejsc zarezerwowanych w swoich obozach dla druhen z innych środowisk — jak również liczbę druhen, któreby chciały wysłać do innych obózów.

(—) Z. Wocalewska.

Naczelniczka G. K. Z.

(—) M. Szymańska.

Sekretarka G. K. Z.

stosunków w Z. H. P. między jego członkami — i wtedy orzekają samodzielnie i bez dalszego odwołania, jako polubowne Sądy honorowe w granicach wniesienia, podpisanego przez strony i przyjętego do rozpoznania przez Sąd.

II.

Zasady ogólne rozpoznawania spraw.

Art. 5. Sądy Harcerskie przy rozpoznawaniu przekazanych im spraw są samodzielnie i niezależnie i orzeczenia lub wyroki Sądów nie mogą być zmieniane ani zatwierdzone przez władze organizacyjne.

Art. 6. Przy rozpoznawaniu spraw do obowiązków Sądów Harcerskich należy: wysłuchanie stron, zestawienie i rozpatrzenie wszystkich okoliczności sprawy w związku z przedłożeniami dowodami, oraz wydanie orzeczenia, na mocy wewnętrznej sumienia harcerskiego o stosunku, jaki zachodzi pomiędzy prawem harcerskim i zasadami moralności, honoru i prawa, — a postępowaniem stron, o winie lub niewinności oskarżonego i o następstwach ustalonej jego winy.

Art. 7. Ponieważ prawo harcerza jest zarazem jego obowiązkiem, Sąd harcerski 1) wydaje wyrok, ustalający winę i karę, lub też 2) wydaje na razie jedynie orzeczenie, ustalające winę, i postanawia zaważać oskarżonego do wykonania czynu, zwalniającego go od winy w granicach, ustalonych przez Sąd lub większy, zgodnie z poczuciem obowiązku harcerskiego i sumienia oskarżonego.

W razie niewykonania orzeczenia Sądu w terminie określonym, Sąd wyda wyrok, ustalający karę porządkową.

Art. 8. Karami sądzonymi są: 1) upton-

nienie, 2) nagana ustna, 3) nagana pisemna, 4) zakaz noszenia oznak harcerskich, lub uczestniczenia w wycieczkach, zlotach i uroczystościach, przez pewien czas, 5) urlop karny na pewien czas, 6) wykluczenie ostateczne ze Z. H. P.

Art. 9. Wykonanie wyroków Sąd Harcerski przekazuje władzom organizacyjnym Z. H. P. według ich kompetencji.

Art. 10. W razie ostatecznego wykluczenia ze Związku przez Sąd Harcerski przy Zarządzie Oddziału członka Z. H. P. pod zarzutem dokonania czynu niehonorowego, oskarżonemu przysługuje prawo odwołania do Naczelnego Honorowego Sądu Harcerskiego w terminie miesięcznym od daty zakomunikowania mu wyroku Sąd Harcerskiego. Przed upływem tego terminu względnie przed wydaniem orzeczenia lub wyroku przez Sąd Naczelny, wykonanie wyroku winno być wstrzymane.

Skarga odwoławcza winna być złożona do Sądu, wydającego wyrok, który to Sąd niezwłocznie przesyła pomienioną skargę wraz z aktami i ewentualnym swym wyjaśnieniem do Naczelnego Sądu Harcerskiego za pośrednictwem Naczelnictwa.

III.

Tryb rozpoznawania spraw.

Art. 11. Członkowie Sądu Harcerskiego wybierają za czas swego urzędowania ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę. Przewodniczący zwołuje posiedzenia Sądu, kieruje przygotowawczymi pracami i obradami, oraz czuwa nad tem, aby każda sprawa, przekazana Sądowi Harcerskiemu, była załatwiona według przepisów statutów i regulaminu. Sąd w komplecie, złożonym dla każdej sprawy najmniej z dwóch członków i przewodniczącego lub jego zastępcy, bada akta sprawy i przesłuchuje обвинionego i świadków.

65. MINISTERSTWO WYŻNĄŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Instrukcja w sprawie szkolnych drużyn harcerskich.

1. Związek Harcerstwa Polskiego kieruje ruchem harcerskim w całej Polsce na podstawie statutu, przyjętego przez Ministerstwa—Wyżną Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Spraw Wewnętrznych—i regulaminów, opartych na zasadach metody Badenpowellowskiej.

2. Ministerstwo WyżnąŃ Religijnych i Oświecenia Publicznego zastrzegło sobie nadzór i kontrolę nad działalnością Związku. Tę kontrolę sprawuje Ministerstwo przy pomocy Komisji do Spraw Harcerstwa, Inspektoratu Harcerskiego oraz specjalnych delegatów do władz Związku.

3. Szkolna drużyna Związku Harcerstwa Polskiego powstać i istnieć może jedynie za

Art. 12. Po przeprowadzeniu rozprawy przewodniczący zarządza głosowanie co do winy i co do kary, stosowanej w razie niewykonania orzeczenia.

Orzeczenie, wydane zwyciężającą większością głosów lub w razie równości głosów, orzeczenie łagodniejsze, uwidacznia przewodniczący w sentencji, z wymienieniem składu Sądu i treści orzeczenia, a następnie, o ile zajdzie potrzeba, Sąd umotywuje sentencję i przekazuje sprawę Zarządowi Oddziału, względnie Naczelnictwu według kompetencji, do wykonania.

O wykonaniu wyroku władze organizacyjne winny spisać odpowiedni protokół i zawiadomić Sąd.

Art. 13. Wyroki w sprawach honorowych zostają ogłoszone w obecności stron na posiedzeniu plenarnym Sądu Harcerskiego.

Art. 14. Gdyby strona обвинiona, względnie strony, przekazujące swój spór lub sprawę honorową, pomimo wezwania przewodniczącego Sądu nie stawili się na rozprawę i swej nieobecności należycie nie usprawiedliżyli, Sąd Harcerski przeprowadzi rozprawę, a następnie orzeczy lub zawyrokuje w ich nieobecności. Odwołanie przysługuje stronom jedynie w wypadku, przewidzianym w art. 10 regulaminu.

Art. 15. Członkowie Z. H. P., zaważeni przez Sąd Harcerski jako świadkowie, obowiązani są udzielić wszelkich żądanych wyjaśnień. W razie niestawienia się ich bez usprawiedliwionych powodów, odnie się Sąd Harcerski do Zarządu Oddziału, względnie do Naczelnictwa celem ewentualnego pociągnięcia takich świadków do odpowiedzialności.

Za przewodniczącego

(—) S. Sedlaczek, harcmistrz.

(—) Janusz Rudnicki.

Sekretarz generalny

zespół Dyrekcyj szkoły. Przyjtem do drużyny szkolnej może być tylko uczeń, posiadający pisemne zezwolenie Dyrekcyj, wydane w porozumieniu z rodzicami lub opiekunami ucznia.

4. Dla sprawowania ściślejszej opieki nad drużyną wybiera Rada «Pedagogiczna danej szkoły ze swego grona opiekuna drużyny o ile możliwości z harcerskim wychowankiem obecnego. To stanowisko winno mieć charakter wychowawstwa, należy więc, o ile się okaże możliwym, traktować je narówni z wychowawstwem klasowym i odpowiednio wynagradzać. Požadaniem jest, aby opiekun sam mógł prowadzić drużynę, t. j. być jej drużynowym.

5. Obowiązkiem opiekuna drużyny jest:

- wejść z młodzieżą harcerską w stosunek bliski i serdeczny, zapoznać się osobiście z pracą drużyny, być w zbiorach i wycieczkach,
- dawać opinie o kandydatkach na drużynowego, pozostawać z drużynowym w stałym i ścisłym kontakcie,
- starać się o pogłębienie pracy drużyny (przez udzielenie wskazówek metodycznych, bibliograficznych, urządzanie pogadanek, pokazów, odczytów, zachęcanie do robienia zbiorów, ułatwianie nauki rzemiosł i innych sprawności harcerskich i t. p.),
- składać Radzie Pedagogicznej (lub wychowawczej) przynajmniej 3 razy w ciągu roku ustne sprawozdania z pracy harcerskiej, a w ciągu roku szkolnego składać Dyrekcji szkoły wspólnie z drużynowym treściście sprawozdanie pisemne oraz przesyłać za pośrednictwem Dyrekcji Inspektorałowi Harcerskiemu uwagi o pracy drużyny.

66.

KSIĄŻKI POŻYTECZNE DLA HARCERSTWA.

Wydział Wychowania Narodowego Główniej Kwatery Męskiej będzie podawał oceny książek pożytecznych w pracy drużyny, zarówno ściśle harcerskich, jak pomocniczych. Wydawcy złączą sobie, aby o ich wydawnictwach umieszczone wiadomości, proszeni są o nadsyłanie egzemplarzy recenzyjnych pod adresem Naczelniczka Z. H. P., Warszawa Al. Ujazdowskie 37-12.

St. Szydelski—Budowa platformów (wedł. dzieła P. Hermutha), Cieszyń 1923, nakł. Księg. B. Kotuli (Ilustrowana Biblioteka dla Młodzieży) Tom. I str. 138 rycin 111 format 124x77.

Podane są zasadnicze wiadomości z teorii lotnictwa, oraz szczegółowe i doskonale opracowane wskazówki praktyczne z dziedzin budowy modeli latających. Typy, polecane do budowy ułożone nieco chaotycznie; zupełnie przestarzałe, pomieszan z najnowszymi typami wojennymi—dają one pojęcie bardziej o samolotach wielkości naturalnej, niż o modelach.—Na końcu książki umieszczone są opisy polskich typów modeli latających. Treść zawiera błędy językowe w postaci germanizmów.—

Paweł Hermuth—Budowa Kolei (tłum. i opr. Staszcy 1923, nakł. B. Kotuli II. Bibl. dla Młodz. tom II str. 148, 124x77 Książeczka daje szerokie pojęcie o kolejar-

6. Zarządzenia władz harcerskich muszą być komunikowane przez drużynowego opiekunowi, który wyjedyna dla nich zgodę Dyrekcji. Dopiero wtedy mogą być one ogłaszane i wykonywane. W razie odmowy Dyrekcja zawiadania Inspektorat Harcerski z podaniem motywów.

7. Drużynowego mianują władze harcerskie po otrzymaniu zgody Dyrekcji.

8. Program pracy drużyny szkolnej układa drużynowy z udziałem opiekuna, który go przedkłada Dyrekcji do zatwierdzenia. Także nadprogramowe zamierzenia drużyny wymagają zgody opiekuna, a w wypadku—jeśli chodzi o wystąpienie zewnętrzne—i Dyrekcji. Plan zbiorów i wycieczek drużyny winien być Dyrekcji dostarczony co miesiąc lub w innych regularnych odstępach czasu w celu uzgodnienia go z zamierzeniami szkoły.

Warszawa, dnia 19 marca 1920 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) T. Łopuszański.

Ze względu na wyczerpanie się zapasu druków Instrukcji, przedrukujemy ją.

stwie wogóle; budowa modeli—zabawek opracowana nieco nie wystarczająco, aczkolwiek podanych jest aż kilkanaście wzorów lokomotyw, wagonów i urządzeń kolejowych. Treść nie jest wolna od germanizmów.—

W. Rychter.

LIKwidACJA SPÓłZIENI HARCERSKIEJ
w WILNIE.

Komisja Likwidacyjna Spółdzielni Harcerskiej w Wilnie niniejszem podaje do powszechniej wiadomości, że na zebraniu udziałowców dn. 27.IV.1923 r. zapada ostateczna uchwała o likwidacji Spółdzielni.

Udziały odbierać można do dnia 1 czerwca b. r. Wszelkie inne pretensje zgłaszać można do dnia 1 lipca b. r. Udziały, nieodebrane do 1 czerwca, włączone będą do majątku Spółdzielni; pretensje, niezrealizowane do 1 lipca, będą uważane za umorzone.

Pozostają po spłaceniu udziałów oraz innych pretensji majątek Spółdzielni, oszacowany według stanu z dnia 7.III.1923 r., przechodzi w myśl § 50 statutu oraz uchwały zebrania udziałowców na własność Zarządu Oddziału Wilńskiego Z. H. P.

We wszelkich sprawach Spółdzielni zwracać się należy pod adresem: Wilno, Wielka Pohulanka 32, Gniazdo Harcerskie, Komisja Likwidacyjna Spółdzielni Harcerskiej.

Od Administracji.

Administracja Wiadomości Urzędowych zwraca się do Sz. Druhen i Druhow. odbiorców, by zechcieli łaskawie wszelkie wpłaty za wysyłane przez nas egzemplarze uskutecznić jaknajpunctualniej, o ile mamy zapewnić regularne wychodzenie Wiadomości Urzędowych.

Administracja Wiadomości dokłada wszelkich starań by uprzysięgnąć Wiadomości Urzędowe wszystkim odbiorcom, a dowodem tego to, że mimo wzrostu kosztów nakładu o 33%, ceny na wydawnictwo nie podnosimy.

Wysyłki te jednak pójdą na marne, o ile odbiorcy będą zalegać z wpłatami.

Nadmieniamy też, że o ile do dnia 31 maja wszelkie należności nie zostaną wpłacone, zaprzestamy wysyłania egzemplarzy zalegającym z wpłatami.

Prenumerata Wiadomości Urzędowych N. Z. H. P. za II-ji kwartał wynosi 8.000 Mkp. Administracja zastrzega sobie jednak w razie zmiany, czy to papieru, czy robocznym prawem uregulowania prenumeraty, przy wysyłce ostatniego numeru pobierając różnicę zaliczeniem pocztowym.

№ 4-ty Administracja wysyła jeszcze za zaliczeniem pocztowym, wszelkie wpłaty już

uczynione i te, które wpłyną, będą zaliczone na przyszłe numery.

KOMUNIKAT C. K. D. H.

Centralna Komisja Dostaw Związku Harcerstwa Polskiego Warszawa-ul. Traugutta 1. 2 konto czekowe P. K. O. 536, zawiadamia wszystkie Zarządy Oddziałów Z. H. P. i Kola Przyjaciół, że zaopatrzyła się w większy zapas legitymacyj i odznak K. P. H., które wysyła na zapotrzebowanie Zarządów Oddziałów.

Cena legitymacji wraz z odznaką wynosi 0.50 Złp. Wysyłka za uprzednim nadaniem pełnej należności za zamówioną ilość.

Złp. C. K. D. H. przelicza po kursie dziennym franka szwajcarskiego.

Ponieważ coraz częściej zdarza się, że wysyłane przez nas towary na zamówienia srodzawisk są przez te wykupywane, albo ze znacznym opóźnieniem, albo pozostają niewykupione C. K. D. H. począwszy od dnia 15 Maja b. r. tylko te zapotrzebowania będzie załatwiała, za które należność zostanie C. K. D. H. wpłacona przy składaniu zapotrzebowania. Jedynie ewentualne różnice w cenach, C. K. D. H. będzie pobierała za zaliczeniem pocztowym.

Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne

LUDWIK SPIESS i S^{YN}

SP. AKC.

Warszawa, ul. Daniłowiczowska 16.

♦ ♦ ♦

POLECAJĄ:

APTECZKI KIESZONKOWE

w pudełkach metalowych o wymiarze 17x11x3,6 cm. zawierające 32 niezbędnych środków leczniczych wraz ze sposobem użycia. Bardzo wygodne dla harcerzy i turystów

ORAZ

APTECZKI SKRZYNKOWE

w drewnianych skrzynkach: № 1 o wymiarze 33x21,5x14 cm, zawierające 44 środki wraz ze sposobem użycia i № 2 o wymiarze 25,5x17,5x10,5 cm, zawierające 35 środków.

CENTRALNA KOMISJA DOSTAW
ZWIĄZKU HARCERSTWA
POLSKIEGO

Warszawa

ul. Traugutta Nr. 2.

Telefon Nr. 145-54. Konto P.K.O. 536.

Zawiadamia wszelkie srodzawiska, że zaopatrzyła bardzo obficie swój dział sportowy, uwzględniając przede wszystkim potrzeby Druhen i Druhow. do których też zwracamy się z gorącą prośbą o poparcie naszych usiłowań dla zapewnienia C. K. D. H. jaknajwiększego rozwoju.

Towary wysyłamy za uprzednim nadaniem należności i/gł cen wysyłanych na żądanie cenników.

CENY FABRYCZNE.

WAŻNE DLA HARCERZY!
Pierwszy w Królestwie Specjalny Skład
Przyborów do rybołówstwa
Angielskich, Francuskich i Amerykańskich fabryk
WYTWÓRNIĄ WŁASNĄ
BCIA Szenberg
Warszawa, Miodowa 5. Tel. 207-83.

Restauracja-Kawiarnia
Hotelu „POLONJA”
Al. Jerozolimskie 39
naprzeciwko dworca Głównego.

KNAKI kolorowe na ubrania sportowe, **PEŁTNA** kolorowe na koszulki, **SATYNY** na spodnie sportowe, **MATERIAŁY** na ubrania męskie, **TOWARY** bławatne, **PEŁTNA**.

Najtańsze źródła zakupów

ANTONI i BOLESŁAW NAWARA.

Warszawa, ul. Chmielna 35.

CUKIERNIA K. PACIORKOWSKI
Krucza 27 róg Hożej w WARSZAWIE. ■ Telefon 155-82.

RESTAURACJA
HOTELU ANGIELSKIEGO

W WARSZAWIE, WIERZBOWA № 6
TELEFON № 36-02.

PROWADZONĄ PRZEZ
SPÓŁKĘ PRACOWNIKÓW HANDLOWYCH
poleca
WYKWINTNĄ KUCHNIĘ.

PIERWSZORZĘDNY HOTEL
ze wszystkimi nowo-
czesnymi wygodami
istniejący od 1803 roku.
Tel. Nr.Nr. 7-37 i 88-63.

RESTAURACJA „SAVOY”

Zrzeszenie Pracowników Restauracyjnych
SP. Z OGR. ODP.

Warszawa, Nowy-Świat 58. Telefon 85-70.

F. WIERZBICKI i S-ka

WARSZAWA, WIERZBOWA № 8 róg Trebackiej. Telef. 190-24.

Egzyst. od 1876 r.

Największy i najstarszy w Polsce Skład wszelkich przyborów do sportu i podróży.

Stowarzyszeniom, Klubom i harcerzom odpowiednie rabaty.

Restauracja „ASTORJA”

Spółka Pracowników Restauracyjnych

SP. Z OGR. ODP.

Warszawa, Nowy-Świat 46. Telefon 47-70.

Restauracja Hotelu Saskiego

ZRZESZONYCH PRACOWNIKÓW GASTRONOMICZNYCH SP. Z OGR. ODP.

Tel.112-62. Warszawa: Kozia 5, Krak.-Przedm. 33. Tel.112-62.

Wydaje: Śniadania, Obiady i Kolacje.

Bufet obficie zaopatrzony w wielki wybór win odleżałych.

ZAKŁADY TECHNICZNE**BCIA DĄBROWSCY**

SP. Z OGR. ODP.

WARSZAWA, ul. SIENKIEWICZA 3.

TEL. 58-67.

Polecamy w wielkim wyborze wszelkie

Aparaty i materiały telefoniczne.

MLECZARNIA**„Lublinianka”**

Marszałkowska 64. Tel. 231-65.

POLECA:

KAWĘ, HERBATE, CZEKOLADĘ I POR-
CJE GORĄCE W KAŻDYM CZASIE. :::
ZNANA ZE SWEJ DOBROCI.**CUKIERNIA****K. Wiśniewski**

WARSZAWA,

Marszałkowska № 88, ^{róg} Żórawiej.

Telefon № 28-23.

Cukiernia

TATRZAŃSKA**O. BARCZ i B-cia FITZNER**

WARSZAWA,

WSPÓLNA RÓG KRUCZEJ.

Telefon 178-20.

CUKIERNIA**J. CHECIŃSKI**

w WARSZAWIE

ul. Sienna (róg Zielnej)

tel. 88-49.

Świeże pieczywa różnego rodzaju i gatunku

::: od godz. 8-ej rano do 7-ej wiecz. :::

POLECA

Cukiernia i Piekarnia „DARDAŃSKA”

A. ALEJEWĄ

Marszałkowska 197 (róg Chmielnej) (obok dworca głównego)

Telef. 274-29.

Kawiarnia**„TEATRALNA”**

ul. Wierzbowa 7, tel. 297-55.

Poleca: Porcje mięsne a la carte,
mleko zsiadłe, kluseczki, jajka, kawa,
czekolada, lody, mleko słodkie.**KAWIARNIA****S. Bobrowskiego**

ul. Marszałkowska 79, tel. 279-32.

Kawa, cukry,
herbata, ciasta.**CUKIERNIA****DAMAZEGO SOBOLA**

Warszawa, Marszałkowska 77 róg Wilczej

Proszę na dobrą kawę i ciastka.

CUKIERNIE**J. Kozłowski**

w WARSZAWIE

MOKOTOWSKA 37 róg Koszykowej

TELEFON № 188-92.

MARSZAŁKOWSKA 60

TELEFON № 170-12.

**CENTRALNA SKŁADNICA
FOTOGRAFICZNA**

A. RASSKIN. DAWNIEJ FOTO-MIREŃSKI

Warszawa, Królewska 27

◆ Poleca największy w kraju
wybór aparatów i przyborów
◆ FOTOGRAFICZNYCH.

Skład broni i amunicji oraz warsztaty reparacyjne

„SPORT” SPÓŁKA Z OGR. ODP.WARSZAWA, CHMIELNA 25, tel. 226-13.
w pobliżu dworca Cłownego.Poleca broń przeciwcorodnych fabryk, oraz wielki
wybór nabeł i przyborów myśliwskich. Wykonana
wielkie roboty w zakresie purkarsstwa wchodzące
po cenach umiarkowanych. Firma stale posiada na skła-
dzie wybór strzelb używanych po minimalnej cenie.
Zamówienia przetłowe i kolejowe wykonywa-
nie za zaliczeniem.**CUKIERNIA „KRAKOWSKA”****Erazm Kleszcz i S-ka**

MARSZAŁKOWSKA 79a. TEL. 108-69

róg Nowogrodzkiej.

Cukiernie**B. ŻMIJEWSKI**

w Warszawie

Krakowskie Przedmieście № 1. Tel. 39-39.

Nowy Świat № 4. Tel. 183-93.

**S. HISZPAŃSKI
SZEWC**

ISTNIEJE od 1878 r.

WARSZAWA

Krak. Przedmieście 7

TELEFON 48-02.

CUKIERNIA**Konstantego Hassa**

MARSZAŁKOWSKA 61

Poleca swoje wyroby cukiernicze po cenach konkurencyjnych. Wyborna kawa, czekolada, ciastka, oraz hurtowo dostawa ciast na różne zabawy i przyjęcia.

TRĄBKI SYGNAŁOWE i t. d.

poleca skład instrumentów muzycznych

B. RUDZKI

MARSZAŁKOWSKA 146.

RESTAURACJA

„EMPIRE”

w WARSZAWIE

KRAKOW.-PRZEDMIEŚCIE Nr. 7.

SPECAJALNOŚĆ { Kuchnia francuska
Butel chłodzących napoi.

WZOROWA i SZYBKA OBSŁUGA.

WIECZOREM ZNAKOMITY
KWINTET.CUKIERNIA
K. Dakowskiegoul. Bagatela № 3
(OGRÓD)

Telef. 97-46.

KONCERTY w POŁUDNIE
i WIECZOREM. ::::

RESTAURACJA

„POD KOPERNIKIEM”

SP. z OGR. ODP.

w WARSZAWIE

Krak.-Przedm. L. 8.

TELEF. 66-66.

GABINETY

:: TELEF. 209-04. ::

Spółka
Kulinarno-Handlowa

„CRISTAL”

w Warszawie
Al. Jerozolimskie 8

SP. z OGR. ODP.

: Telef. 74-50, 63-08. :

CUKIERNIA i FABRYKA CZEKOLADY i CUKRÓW
JÓZEFA DOMAŃSKIEGO w WARSZAWIE plac ZBAWICIELA
róg NOWOWIEJSKIEJ.CUKIERNIA A. JACKOWSKIEGO
w WARSZAWIE Marszałkowska 59 róg Koszykowej.

CUKIERNIA „CORSO”

FABRYKA CUKRÓW i CZEKOLADY

JAN EKIERT

WARSZAWA

NOWO-SENATORSKA 8.

Tel. 120-93.

MLECZARNIA
B-cia KUCZYŃSCY
AL. JEROZOLIMSKIE 5 róg Brackiej
TELEFON 189-03.CONFISERIE
„Pod dzwonnica” L. ZELICHO
rue Krak. Przedm. Nr. 70. Tel. 112-16.
VARSOVIE.

Fabryka Czekolady E. WEDEL w Warszawie

poleca znane ze swej dobroci

Czekoladę, karmelki i biszkopty.

Skład Główny Szpitalna 8.

ŻADAĆ WSZĘDZIE.

KAWIARNIA
„SEJMOWA”
Plac Trzech Krzyży 8
Józefa LeszczyńskaHERBATA, KAWA, CUKRY, CIASTA
OBIADY.Zakłady Elektrotechniczne
„ZEK”

S-ka z ogr. odp.

Warszawa, Chmielna 15.

Tel. 182-09.

POLECAJĄ DLA K. D. H. i OBOZÓW
LETNICH WSZELKI MATERJAŁ ELEKTRO-
TECHNICZNY DLA PRĄDÓW SŁABYCH
i SILNYCH.

CUKIERNIA
J. BERGTOLD
i J. GRODZICKI

— w WARSZAWIE —
Marszałkowska 115 (róg Złotej)
Telefon 60-90.

Fabryka Trykotaży
RUDOLFA GINTERA

Warszawa, Złota 41.

POLECA: Swetry, getry, owijacze, kominiarki,
szale i t. p. wyroby w zakres sportu wchodzące.

SPRZEDAŻ TYLKO HURTOWA.

Dostawca: Komisji Dostaw Związku Harcerskiego
w Warszawie.

ŻYRARDOWSKA
WYTWÓRNIĄ BIELIZNY i ODZIEŻY

SPÓŁKA z OGR. ODP.

ŻYRARDÓW, OGRODOWA 4 (dom własny).

WARSZAWA, BIURO ZARZĄDU ul. SZCZYGLA № 7. Telefon 245-60.

POLECA:

Odzież i bieliznę dla harcerzy i harcerek.

Cukiernia
ZIEMIAŃSKA
Albrecht & Skępski

w Warszawie
MAZOWIECKA № 12
KREDYTOWA 9 róg Jasnej.

Wytwórnia Artystyczno-Grawerska
ZJEDNOCZONYCH GRAWERÓW

WARSZAWA, Marszałkowska 145, m. 20.
DOSTAWCA CENTRALNEJ KOMISJI ZWIĄZKU
HARCERSTWA POLSKIEGO

Specjalność: Odznaki sportowe, żetony
wojskowe, wisiorki, herby, monogramy, na-
kładki, okucia jubileuszowych albumów,
dewocja artystyczne i t. d. Wszelkiego ro-
dzaju pieczęcie.

CUKIERNIA
W. SIKORSKA
i **K. SERKOWSKA**

Nowy Świat 27
w Warszawie.

Cukiernia
SZWAJCARSKA

Warszawa
UL. CHMIELNA RÓG SZPITALNEJ
Z G O D A

TELEFON 107-46.
303-51.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie Stanisława SEDLACZKA. Warszawa, Aleja Ujazdowska 37-12. Telefon 266-85.
Redaktor: Stanisław SEDLACZEK. Sekretarz Redakcji: Lech GRABOWSKI.

Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2, Centralna Komisja Dostaw Harcerskich, telefon 145-54; Konto P. K. O. 536.

Drukarnia Artystyczna p. f. „LECH”, Warszawa Mokotowska 8. Tel. 403-66.